

A Győri Ítéltábla a Jutasi & Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a dr. Hervay Viktória ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szellemi tulajdon megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2015. november 23. napján meghozott P.20.482/2013/78. számú ítélete ellen a felperes által 80. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, az alperes által Pf.3. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles az alperes az állam javára leróni leletezés terhével 16.000,- (Tizenhatezer) Ft le nem rótt illetéket.

Köteles a felperes megfizetni az I. r. alperesnek 15 (Tizenöt) napon belül 324.000,- (Háromszáz-huszonnégyezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 15 napon belül fizessen meg az alperes javára 1.339.825 forintot, a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatala javára 15 napon belül 85.725 forintot, az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 36.000 forint le nem rótt illetéket. Megállapította, hogy az ezt meghaladóan felmerült 69.000 forint illeték az állam terhén marad.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a nőgyógyász onkológusként praktizált néhai "A" és az alperes 1995-től álltak egymással kapcsolatban, 2003-tól 2012. március 15-ig - a néhai haláláig - élettársak voltak. "A" **település 1-i** magánrendelőjéhez attól fizikailag elkülönült laboratórium kapcsolódott.

Az alperes tanárképző főiskolát végzett, ingatlanforgalmazással foglalkozott, majd a természetgyógyászat felé fordult és több homeopátiás tanfolyamot végzett el. A homeopátia és az ún. Bach-virágterápia elveinek összevegyítésével az ajurvédikus gyógyászat tapasztalatait is felhasználva "C" néven étrend-kiegészítőt, virágterápiás készítményt hozott létre, amelyet mintegy kétévnyi tapasztalatszerzés után ismertetett meg a nyilvánossággal. Az Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet 2008. május 6. napján igazolást (notifikációt) adott ki a termékről azzal, hogy annak megnevezése „Moksa elixír C-vitamin tartalmú étrend-kiegészítő cseppek”. A termék összetevőiként etilalkoholos oldatot, aszkorbinsavat és öt (helyesen hat) virág kivonatát tüntették fel. A nyilvántartásba vételt követően az alperes és a néhai közösen a termék forgalmazása mellett döntöttek. A gyártást a néhai és az alperes által alapított, a perben korábban II. r. alperesként eljáró "B" Kft., a forgalmazást a "C" Kft. végezte. A "B" Kft-t az alperes és élettársa 2010-ben eladták, ennek révén közös tartozásaikat kiegyenlítették. A termék forgalmazására részben gyógyszertárakon keresztül, részben pedig multi level marketing módszerrel került sor. A forgalmazás elindítása és fokozása érdekében néhai "A" előadásokat tartott a rendszerben tevékenykedő forgalmazók számára, az alperessel közös sajtónyilatkozatokat tett, médiaszerepléseket vállalt, melynek során a termék feltalálásáról és összeállításáról úgy nyilatkozott, hogy az az alperessel közös szellemi alkotása.

A néhai halálát követően a közjegyző a "C" cseppek vonatkozásában a hagyatéki eljárást felfüggesztette. A termék gyártását végző, a perben korábban II.r. alperesként szereplő "B" Kft-vel szemben a törvényszék az eljárást megszüntette, mert a cég jogképessége megszűnt.

A néhai gyermeke, a felperes a többször módosított és pontosított végleges kereseti kérelme alapján elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a "C" cseppek néven forgalmazott termék a Ptk. 86. § /3/ bekezdése alapján szellemi alkotásnak minősül, melynek alkotója 50 %-os mértékben "A" volt. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a termék a Ptk. 86. § /4/ bekezdése szerinti know-how-nak minősül. A Ptk. 84. § /1/ bekezdés a/ pontjára alapítottnan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a szellemi alkotáshoz fűződő jogait, mert az örökös hozzájárulása nélkül döntött

a gyártásnak a korábbi II. r. alpereshez való áthelyezéséről. Kérte, hogy a törvényszék tiltsa el az alperest attól a jogsértéstől, hogy a felperes hozzájárulása nélkül gyakorolja a termékkel kapcsolatos vagyoni jogokat. A Ptk. 84.§ /1/ bekezdés e/ pontjára alapítottnan kérte az alperest kártérítés címén 1.100.000 forint megfizetésére kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a per tárgya nem minősül szellemi alkotásnak, amennyiben pedig igen, úgy a néhai alkotótársi minőségéhez kapcsolódó vagyoni jogi igények azért alaptalanok, mert a felperes édesapja nem volt a termék előállításának tevékeny részese.

Az elsőfokú bíróság a 2013. évi CLXXVII. törvény 1. § a/ pontja alapján megállapította, hogy a perbeli jogvita elbírálására a 1959. évi IV. törvény (Ptk.) szabályai az irányadók. A Ptk. 86. § /4/ bekezdése alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy - a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.681/2012/6. számú határozatában foglaltakra figyelemmel - dokumentáció hiányában nem igazolt a termék előállításának a know-how jellege. A Ptk. 86. § /1/ és /3/ bekezdése kapcsán rámutatott, hogy a felek között az nem képezte vita tárgyát, hogy a "C" cseppek a forgalmazás révén társadalmilag széles körben felhasználhatóvá vált. Kifejtette, hogy a bírói gyakorlat által megalkotott definíció szerint jogi értelemben vett szellemi alkotásról abban az esetben lehet beszélni, ha az meghatározott szellemi tevékenység, alkotási folyamat eredménye; már megformált gondolati tartalmat, azonosítható és egyediesíthető gondolatsort fejez ki. Ahhoz, hogy egy szellemi alkotás védelemben részesülhessen, minimálisan meg kell feleljen annak a követelménynek, hogy felismerhetők legyenek rajta a szellemi tevékenységből fakadó eredetiség jegyei (BH.209/2005.).

A törvényszék az elsőfokú eljárás során szerzett szakértői vélemény alapján rögzítette, hogy a termék előállításához szükséges fejlesztési folyamat vélhetően a megfelelő virágesszenciák kiválasztását és azok hígítási arányainak beállítását foglalta magába. A szer egy olyan komplex homeopátiás szer, amely ötvözi a homeopátia, a Bach-virágterápia és az ajurvédikus gyógyászat elveit. Megállapította, hogy a szakértői vélemény alapján mindhárom módszer jól ismert az alternatív és a holisztikus gyógymód iránt érdeklődők körében. Rámutatott, hogy a BH. 391/1992. számú eseti döntés alapján a közkinccsé válásnak nincs szigorúan és világos körülírt meghatározása. Az alternatív gyógyászati módszerek csak azon emberek számára váltak közkinccsé, akik e módszerekben elmélyülnek, vagyis létezik egy szakmai kör, amely ezeket az ismereteket fel tudja használni. Az alperes ezen ismereteket újszerűen felhasználva állított elő új terméket, ezért nem állapítható meg az, hogy közkinccsé vált ismeretekből közkinccsé is vált

szellemi alkotást hozott volna létre. A törvényszék álláspontja szerint nem annak van kiemelt jelentősége a jelen ügyben, hogy az alternatív természetgyógyászati ismeretek elsajátíthatók-e, hanem annak, hogy ezeknek a valóban közkinccsé vált módszereknek mely elemeit kapcsolta össze az előállítás során az alperes. A közkinccsé vált ismeretek sajátos formában történő vegyítése a törvényszék megítélése szerint olyan új elem, olyan egyedi eredmény, amely megalapozza a per tárgyát képező terméknek a Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti védelmét.

A felperesi jogelőd alkotótársi minőségét illetően - utalva a Fővárosi Ítéltábla Pf.8.21.507/2008/4. számú határozatában írtakra - rámutatott, hogy a szellemi alkotás szerzőjének az tekinthető, aki az alkotás folyamatában ténylegesen részt vett. Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk vallomásait mérlegelve megállapította, hogy valamennyi tanú valamilyen érdekeltségi viszonyban állt vagy a néhaival, vagy az alperessel. Valamennyi vallomás bizonyos mértékben befolyásolt volt, egy tanút sem lehetett érdektelennek tekinteni. A tanúvallomásokat földrajzi és időbeli elhatárolással mérlegelve rámutatott, hogy a felperes által meghallgatni kért tanúk szinte kizárólag a termék forgalmazásával kapcsolatos körülményekről tudtak nyilatkozni úgy, hogy a forgalmazásban ők maguk is érdekeltek voltak és kizárólag a néhai egyes előadásokon tett nyilatkozatait tudták megismételni. Az alperes által indítványozott tanúk ezzel szemben az alperes és a néhai lakóhelyén zajlott eseményekről tudtak nyilatkozni a termék forgalmazását megelőző időszakra nézve úgy, hogy az ismereteiket az közvetlen elmondásából szerezték. Ez utóbbi tanúk nem tudtak olyan pozitív megállapításokat tenni, amelyek a néhai alkotótársi szerepét alátámasztották volna. A termék forgalmazása során tartott előadásokról készült felvételek megtekintését, mint bizonyítási eszközt arra tekintettel mellőzte, hogy az előadások során a néhai által tett nyilatkozatok tartalmát az alperes nem vitatta. A törvényszék életszerűtlennek találta azt, hogy az orvos végzettségű, több éve praktizáló néhai a gyógyszernek nem minősülő étrend kiegészítő termék előállításával kapcsolatos tevékenységét semmilyen módon nem dokumentálta. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a néhainak az alkotótársi minősége nem állapítható meg, a forgalmazás során kifejtett tevékenysége mindössze a kereskedelmi hálózat kiépítését, a forgalomképesség fokozását szolgálta. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasította. A perköltségről a felperes 50%-os mértékű személyes költségmentességére is figyelemmel a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását kérte úgy, hogy az ítéltábla a Pp. 253.

§ /2/ bekezdése alapján hozzon rész-közbenső ítéletet, és az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresetmódosításnak megfelelően állapítsa meg, hogy a "C" cseppek alkotótársa 50 %-ban a néhai volt, az alperes megsértette a felperes szellemi alkotáshoz fűződő vagyoni jogát, amikor a gyártást a "D"-Kft-től a "B" Kft-hez helyezte át. Kérte, hogy az ítélet tábla tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, egyúttal kérte az alperes kártérítési felelősségének megállapítását azzal, hogy a kártérítési kereset összecszerúsége vonatkozásában utasítsa az elsőfokú bíróságot a per folytatására. Másodlagosan a Pp. 252. § /3/ bekezdésére alapítottn az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Harmadlagosan - amennyiben az elsődleges és másodlagos fellebbezési kérelmeket az ítélet tábla nem találja alaposnak - kérte, hogy a másodfokú bíróság a per költsége vonatkozó rendelkezéseket változtassa meg akként, hogy az alperesi jogi képviselő munkadíját mérsékelje. Arra hivatkozott, hogy a törvényszék által az alperes javára megítélt ügyvédi költség eltúlzott, mivel az alperes által csatolt megbízási szerződés mindössze egységnyi óradíjat tartalmaz, az elvégzett munkáról kimutatás nem készült.

Arra hivatkozott, hogy a törvényszék csak azt vizsgálta, hogy a Ptk. 86. § /3/, illetőleg /4/ bekezdése szerinti szellemi alkotás vagy know-how-e a kereseti kérelem tárgyává tett termék, illetőleg hogy a felperesi jogelőd 50 %-ban alkotótársnak minősül-e. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy az alkotókat milyen jogosultságok illetik meg, a felhasználás, rendelkezés körében sérült-e az alkotók joga, a Ptk. 84. §-a szerinti jogkövetkezmények mennyiben alkalmazhatók, a "C"hez kapcsolódó vagyoni jogosultságok örökség részét képezik, e jogosultságokat törvényes öröklés révén a felperes szerezte meg, akit a gyártás áthelyezésével vagyoni sérelem ért, mert a vagyoni eredményből így nem részesül, illetőleg a jogosulatlan felhasználással kárt szenvedett. Fenntartotta az e körben az elsőfokú eljárás során tett valamennyi nyilatkozatát. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a kereseti kérelmet sem pontosan idézi. Álláspontja szerint az helytálló, hogy a "C" a Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti védelem alatt áll, de az egyúttal a Ptk. 86. § /4/ bekezdése szerinti know-how-nak is minősül. A know-how-nak nem kell írásban rögzítettnek lennie, az egyébként is életszerűtlen, hogy a gyártási technológiáról ne maradt volna fenn dokumentáció.

Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást is hiányosan, illetőleg tévesen állapította meg. Álláspontja szerint nem felel meg a valóságnak az, hogy az alperes egyedül fejlesztette ki a terméket, hogy a gyártás "E". Kft. **település 2-i** telephelyén kezdődött meg, és hogy a néhai csak a forgalmazásban és a népszerűsítésben vett részt, a termék megalkotásában nem. Hiányos a tényállás, mert az nem rögzíti, hogy a néhai halálakor a "C" gyártását a "D". végezte, amely cégben a felperes az édesapja

után üzletrészt örökölt, és amelyben részesedhetett volna a felhasználás eredményéből. Nem tartalmazza az elsőfokú ítélet azt sem, hogy az alperes a "D". egyedüli ügyvezetőjeként a néhai halálát követően helyezte át a gyártást az addigra már offshore tulajdonosi szerkezetű "B" Kft-be. Hangsúlyozta, hogy e tényállási elemeket személyes előadása során maga az alperes is elismerte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alkotótársi minőség megállapíthatósága körében a bizonyítékokat indokolatlanul leszűkítette, azokat okszerűtlenül mérlegelte. Sérelmezte, hogy a törvényszék nem volt figyelemmel az 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 94/B. § /1/ bekezdésére, figyelemmel a néhainak a csatolt DVD-vel is bizonyított személyes nyilatkozataira a közös alkotói jelleget illetően. Álláspontja szerint ehhez képest az alperesnek kellett volna ellen bizonyítania, hogy a felperesi jogelőd nem volt alkotótárs. Az elsőfokú bíróság - tévesen - kizárólag a felek nyilatkozatait és a tanúvallomásokat mérlegelte. A törvényszék tévesen állapította meg, hogy valamennyi tanú érdekelt, elfogult. Az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége azért sem volt helyes, mert csak a felperesi tanúkat hagyta figyelmen kívül annak ellenére, hogy azok az alperesi tanúvallomásokkal szemben következetesek voltak. Részletesen kifejtette, hogy az alperesi tanúvallomások ellentmondásossága hol érhető tetten, azok hogyan illeszkedtek időben is a megváltozott alperesi koncepcióhoz. Álláspontja szerint a tanúvallomások helyes értékelése a felperesi jogelőd alkotótársi jellegével kapcsolatban a felperesi álláspontot támasztja alá. Sérelmezte, hogy a törvényszék nem értékelte a bizonyítékok körében a csatolt DVD-t, a néhai 2010 júliusában tartott előadásának csatolt szövegét, a "B" Kft. alapítására és a termék forgalmazására vonatkozó iratokat, amelyek nem állnak összhangban az alperesi tanúvallomásokkal. Álláspontja szerint okszerűtlen annak túlzott jelentőséget tulajdonítani, hogy a fejlesztés folyamatának dokumentációja írásban nem maradt fenn. A rész-közbenső ítélet meghozatalát illetően hivatkozott a BH. 1999.448. számú eseti döntésben, valamint a PK 154. állásfoglalásban írtakra.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását kérte azzal, hogy az ítélőtábla állapítsa meg, hogy a kereseti kérelemben hivatkozott "C" cseppek elnevezésű termék nem tartozik a Ptk. 86. § /3/ bekezdésének hatálya alá. Álláspontja szerint hiányzik a szellemi alkotás megfelelő azonosítása, beazonosíthatósága. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a készítmény mely összetevői vagy előállítása módszere miatt rendelkezik azzal az egyediséggel és eredetiséggel, amely alapján a Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti védelem illeti meg. Az elsőfokú bíróságnak az önálló szellemi alkotás jelleggel kapcsolatos érvelése elvileg helytálló, de a perbeli esetben éppen az érvelés magját

jelentő alapvető kérdésre nem derült fény, nevezetesen, hogy milyen elemek összekapcsolása, mely virágeszenciák kiválasztása, milyen holisztikus elvek felhasználása, illetve az ismeretek milyen formában történő vegyítése vezetett egyedi alkotást eredményező termékhez. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróságnak magáról az oldatról kellett állást foglalnia és nem az ahhoz kapcsolódó marketingről. Utalt arra, hogy az alperes és a néhai nyilatkozata szerint a termék az „az ember tudatára ható, virágeszenciákból kinyert rezgést, információt” tartalmaz. Ugyanakkor e „rezgések, információk” tudományosan nem kimutathatók, és az, hogy az oldat ezeket tartalmazza a tudomány mai állása szerint nem igazolható. Mindezekből következően a termék egyedi jellege nem állapítható meg, az nem minősül szellemi alkotásnak.

Rámutatott, hogy a "C" szóösszetétel védjegy oltalom alatt áll, amelynek jogosultja a "B" Kft.. Az, hogy az adott védjegy alatt a védjegyjogosult milyen terméket hoz forgalomban, kizárólag a védjegyjogosult döntési kompetenciájába tartozik. A kereseti kérelem tárgyát képező termék nem áll szabadalmi oltalom alatt, ugyanezt a terméket más név alatt bárki szabadon forgalmazhatja. Az elsőfokú eljárás során beszerzett szakértői vélemény szerint pusztán az elnevezésre való utalás nem alkalmas a szellemi alkotás azonosítására. "C" elnevezéssel az adott OÉTI számon kizárólag a "B" Kft. volt jogosult étrend kiegészítő terméket forgalomba hozni. A kereseti kérelem nem határozza meg egyértelműen az oldatot, így az annak helyt adó ítélet nem lenne végrehajtható, az elnevezés ily módon való használata egyben azt is jelentené, hogy kizárólag a védjegyjogosultnak lenne perlési jogosultsága.

A felperes a csatlakozó fellebbezésre tett észrevételében kiemelte, hogy a perben korábban személyes meghallgatása során az alperes úgy nyilatkozott, hogy a "C" cseppek nem pusztán C-vitamin, alkohol és desztillált víz egyvelege, hanem az a Bach-virágterápia, a homeopátia és az ajurvédikus gyógyászat ismereteinek a felhasználásával, a virágeszenciákkal kapcsolatos éveken át tartó fejlesztéssel és kísérletezgetéssel jött létre. Ehhez képest ellentmondásos az az alperesi érvelés, amely most már arra hivatkozik, hogy a termék szellemi alkotás jellege nem állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy nem feltétlen szükséges a termék megalkotásához szükséges ismeretnek a szó szerinti azonosítása ahhoz, hogy a termék a Ptk. 86. § /3/ illetőleg /4/ bekezdése szerinti oltalom alá essen. Elegendő és lehetséges az ismeretnek azokat a jellemzőit bizonyítani, amelyek a terméket a Ptk. szerinti jogi védelemre alkalmassá teszik. Mivel a kereseti kérelem tárgyát képező étrend kiegészítő nem találmány, nem szabadalmi oltalom alá esik, elegendő csupán az annak előállításához szükséges folyamat, az összetevők ismeretének relatív titkossága és a társadalmilag széles körben való felhasználhatóság vizsgálata, vagyis nem szükséges az ismeret olyan mélységű és szintű

vizsgálata, amely lehetetlen lenne magának az ismeretnek a szó szerinti azonosítása nélkül. Hangsúlyozta, hogy a termék receptjének relatív titkossága nem lehet vitatott, hiszen arra maga az alperes is hivatkozott. A társadalmilag széles körben való felhasználtság egyértelműen bizonyított. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a termék a Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti védelem alatt álló szellemi alkotásnak minősül. A szellemi alkotásnak a névvel való azonosíthatóságát illetően hivatkozott az EBH 2007.1686. számú eseti döntésre. Hangsúlyozta, hogy a jogsértés megállapítása nem igényel végrehajtást, a kártérítés szempontjából pedig az azonosíthatóság mikéntjének nincs jelentősége. Az alperesnek a végrehajthatósággal kapcsolatos aggályai legfeljebb a további jogsértéstől való eltiltást illetően bírnának jelentőséggel, az ezzel kapcsolatos alperesi érvelés azonban azért nem helytálló, mert az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy felhagyott a korábban "C" cseppek néven forgalmazott termék gyártásával és forgalmazásával.

Az alperes a felperes fellebbezésére előterjesztett ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy „C” cseppek” elnevezésű kereskedelmi termék nem létezik, a felperes még a per fő tárgyát sem tudta megfelelően azonosítani. Hangsúlyozta, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a kereset tárgyát képező oldat a törvényi védelemre érdemes. Ehhez pedig nem csak azt kellett volna igazolnia, hogy az oldat több összetevőből áll, mint annak tudományosan kimutatható három alkotórésze, hanem azt is, hogy az mennyiben különbözik más homeopátiás oldatoktól. Hangsúlyozta, hogy az oldat szellemi alkotás jellegét az elsőfokú eljárás során beszerzett szakértői vélemény sem támasztja alá. Utalt arra, hogy a felperes maga sem tudja eldönteni, hogy az általa megjelölt termék know-how-nak, vagy egyéb, nem nevesített szellemi alkotásnak minősül-e. Fenntartotta, hogy a külön törvény által nem védett, nevesítetlen szellemi alkotáshoz, vagy know-how-hoz nem fűződnek a felperes által hivatkozott többlet jogosultságok, így a felhasználás, vagy a felhasználás engedélyezésének a joga sem. Rámutatott, hogy az alperes magánszemélyként áll perben, így nem tanúsíthatta azt a magatartást amelyet a felperes a terhére kíván róni. A gyártás áthelyezéséről a "D". ügyvezetői döntés révén határozott. Álláspontja szerint a felperes összemosza a szellemi alkotás létrehozóját megillető jogosultságokat a gazdasági társaság tagsági jogviszonyából származó vagyoni jogosultságokkal. Rámutatott, hogy a "D". nem volt köteles a "C" elnevezéssel terméket gyártani, ebből következően a "B" Kft. oldaláról fennálló jogosultság megléte önmagában kizárja, hogy a felperes által sérelmezett magatartás, vagyis a gyártás átengedése harmadik személlyel szemben felróható magatartásnak minősüljön. Vitatta, hogy a jelen eljárásban az Szjt. 94/B. § /1/ bekezdése analógia útján alkalmazható lenne. Álláspontja szerint az elsőfokú

bíróság helytállóan mérlegelte a bizonyítékokat az alkotótársi minőség megállapítása körén belül. Utalt arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban becsatolta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést. A felperes által eltúlzottnak tartott 1.161.475 forint összegű ügyvédi munkadíj alatta marad a felperes által előterjesztett 1.270.000 forint díjigénynek, így az elsőfokú ítélet megváltoztatása e körben sem indokolt.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos, a csatlakozó fellebbezés alapos:

Az elsőfokú bíróság a másodfokú eljárásban releváns körben a szükséges és egyben elégséges bizonyítási eljárást lefolytatva helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése - az alábbi részben eltérő indokolással - helyes.

Azt helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a jelen eljárásban az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) alkalmazandó. A perben elsődlegesen az volt az eldöntendő kérdés, hogy a kereseti kérelem tárgyát képező termék önálló, a Ptk. 86. § /3/ vagy /4/ bekezdése alá tartozó szellemi alkotásnak, illetőleg know-how-nak minősül-e.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az OÉTI-hez bejelentett étrend kiegészítő nem minősül know-how-nak. A know-how-t a Ptk. 86. § /4/ bekezdése akként definiálja, hogy az vagyoni értékű, gazdasági-műszaki és szervezési ismeret és tapasztalat. A törvényi definícióból nem következik, hogy a know-how-ot írásban dokumentálni kellene. A Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.681/2012/6. számú ítélete szerint a know-how-ra hivatkozó személynek ismertetnie kell azt a megoldást, amelyben a vagyoni értékű gazdasági-műszaki, szervezési ismeret tapasztalat testet ölt. A döntés szerint az ismertetés bizonyítása körében lehet jelentősége a dokumentációnak, de e határozatból sem következik az, hogy a know-how szükségszerű eleme lenne annak írásbeli rögzítése.

A jelen eljárás tárgyát képező termék nem gazdasági, műszaki, szervezési ismeret, vagy tapasztalat. A termék létrehozásához szükséges ismeret nem gazdasági, műszaki szervezési jellegű, a létrehozás folyamata nem azonosítható a termékkel. Ebből következően a Ptk. 86. § /4/ bekezdése szerinti védelem a kereseti kérelem tárgyát képező étrend-kiegészítőt nem illeti meg.

A Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti oltalom akkor illet meg egy terméket, vagy alkotói folyamatot, ha azzal kapcsolatban három konjunktív feltétel teljesül: a

szellemi alkotás jelleg (vagyis a szellemi tevékenységből fakadó eredetiség, egyediség jegyei) felismerhető benne, társadalmilag széles körben felhasználható, és még nem vált közkinccsé.

A szellemi alkotás eredetiséget, egyediséget tartalmazó jellegének vizsgálatához szükséges, hogy a termék az eredetiség, egyediség révén azonosítható legyen. Az eredetiség, egyediség az, ami a produktumot önálló, a Ptk. 86. § /3/ bekezdése alá tartozó szellemi alkotássá teszi. Önmagában a védjegyjogtalom alatt álló szóösszetétel nem alkalmas a forgalmazott termék azonosítására. E körben az ítéltábla osztja az alperes csatlakozó fellebbezésében előadottakat azzal, hogy megjegyzi: a 4. sorszám alatt csatolt, a Magyar Szabadalmi Hivatal által kiadott védjegykirat szerint a védjegy jogosultja az időközben megszűnt "B" Kft. A felperes által hivatkozott BDT. 2007.1703. számú döntés a jelen eljárásban nem irányadó, mert az szerződésszegésre alapított marasztalást tartalmaz. A BDT. 2011.2443. számú eseti döntés ugyancsak nem alkalmazható a jelen eljárásban, mert az eseti döntés szerinti jogvita tárgyának a szolgálati találmányi jellege nem volt vitatott. Az, hogy az Szjt. 94/B. § /1/ bekezdése analógia útján alkalmazható-e a jelen eljárásban, akkor lenne vizsgálható, ha a per tárgyát képező oldatnak a védelemre alkalmas szellemi alkotási jelleg megállapítható lenne. Az ítéltábla e körben szükségesnek tartja rámutatni, hogy amennyiben az Szjt. 94/B. § /1/ bekezdése analógia útján alkalmazható lenne, úgy azt nem lehetne figyelmen kívül hagyni, hogy az OÉTI-hez bejelentett étrend-kiegészítő esetében a bejelentő a "B" Kft. volt (vagyis nem a felperesi jogelőd, de még csak nem is az l.r. alperes).

A felperes által hivatkozott EBH 2007.1686. számú eseti döntés ugyancsak nem irányadó, mert az a Ptk. 86. §-a szerinti védelmet élvező szellemi alkotás alkotóinak belső jogviszonyára vonatkozik. Az elvi határozat tárgyát gyógyhatású készítmény képezte. A Kúria Pf.IV.26.130/2001/4. számú döntésében már kifejtette, hogy egy konkrét gyógyhatású készítmény megalkotása, mint szellemi alkotás attól függetlenül védelem alatt áll, hogy hasonló készítmény már korábban létezett és szakember számára ismert lehetett az a mód, ahogy a terméket létre kell hozni. A gyógyhatású készítmény forgalmazási engedélyének beszerzéséhez benyújtott dokumentáció ugyancsak védelem alatt álló szellemi alkotás. A jelen eljárás tárgyát képező termék azonban nem gyógyhatású készítmény, hanem étrend-kiegészítő. Míg a 10/1987. (VIII.19.) EÜM rendelet 4. §-a szerint a gyógyhatású készítmény előállításához, forgalmazásához engedély szükséges, s az engedély kiadására irányuló kérelemhez - többek között - csatolni kell az előállítani tervezett termék, vagy termékcsoporthoz közelebbi meghatározását tartalmazó leírást (4. § /3/ bekezdés d./ pont), addig az étrend-kiegészítőkre vonatkozó 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 10. § /1/

bekezdése szerint az étrend-kiegészítők hatékony hatásági ellenőrzése érdekében legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni a készítményt az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezési Egészségügyi Intézethez (korábban az OÉTI-hez), a 4. számú melléklet szerinti adatok közlésével és a címke egyidejű megküldésével. A 4. számú melléklet szerint a bejelentésnek mindössze a termék egységnyi mennyiségre számított összetételeit feltüntető kimutatást kell tartalmaznia, vagyis az étrend-kiegészítőkkal kapcsolatos notifikációs eljárásnak nem tartalmi eleme a 10/1987. (VIII.19.) EÜM rendelet 4. § /3/ bekezdés d./ pontja szerinti leírás, az étrend-kiegészítőt nem kell külön engedélyeztetni annak forgalomba hozatalát megelőzően.

A jelen eljárásban csatolt iratok szerint a notifikációs eljárásban a per tárgyat képező oldat összetevőiként mindössze az került feltüntetésre, hogy az etilalkoholos oldat, aszkorbinsav és hat virág. A természettudományos módszerrel ki nem mutatható összetevők („rezgések”) éppen az objektív megismerhetőség hiányában a jelen eljárásban az egyedi jelleg körén belül nem vizsgálhatók. Így a Ptk. 86. § /3/ bekezdése szerinti védelem fennálltának vizsgálatakor az oldatban kimutatható alkotórészeknek van kizárólag jelentősége. A szellemi alkotás jelleg körén belül nem hagyható figyelmen kívül, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett 47. sorszám alatti szakértői vélemény szerint a fejlesztés mikéntjének és mibenlétének pontosabb meghatározására nem áll rendelkezésre kellő információ, így nem körülhatárolható sem maga a fejlesztés, sem pedig annak egyes állomásai. A notifikációs eljárásban rögzített összetevőkre figyelemmel egy ilyen készítmény kifejlesztése nem igényel magas szintű ismereteket, csupán annyit, hogy az alternatív gyógyítás módszereivel, vagyis a homeopátia, az ún. Bach-terápia és az ajurvédikus gyógyászat alapelveivel tisztában legyenek az alkotók. Ezen ismeretek azonban a szakértői vélemény szerint viszonylag egyszerűen, akár autodidakta módon, akár egyszerűbb tanfolyamok keretében megszerezhetők. A szakértői vélemény szerint a konkrét gyártási eljárás ismeretének hiányában egyértelmű vélemény nem adható arra nézve sem, hogy a virágeszenciák begyűjtése milyen bonyolultságú és milyen technológiai háttért igénylő feladat, általánosságban azonban az állapítható meg, hogy az nem tartozik a komplikált eljárások közé. A szakértői vélemény arra álláspontra helyezkedett, hogy az egyértelmű véleményadáshoz célszerű lenne ismerni a termék, vagy receptúra részleteit. Ez azonban a jelen eljárásban nem vált ismertté. Mindezekre figyelemmel - kiemelve a szakértői vélemény megállapításait, valamint azt, hogy az étrend-kiegészítőkkal kapcsolatos eljárás nem azonosítható a gyógyhatású anyagok engedélyezési eljárásával, továbbá, hogy a termék összetevői a notifikációs eljárásban ismert alkotórészekén túl a jelen eljárásban nem váltak ismertté, s

a termék előállításához szükséges technológiát sem tudta a felperes megjelölni - az ítéltábla álláspontja szerint a kereseti kérelem tárgyát képező termék nem tartozik a Ptk. 86. § /3/ bekezdésének hatálya alá.

Ebből következően a jelen eljárásban nincs jelentősége annak, hogy a néhai alkotótársnak minősült-e, illetőleg, hogy az alkotótársi minőség körében a bizonyítékokat a törvényszék helyesen értékelte-e. Amennyiben ugyanis a termék nem a Ptk. 86. § /3/ bekezdésének védelme alatt álló szellemi alkotás, úgy az alkotótársi minőség vizsgálata szükségtelen.

Az alperes 64/A/1. sorszám alatt csatolta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést, a jelen eljárásban érvényesíteni kívánt ügyvédi munkadíj összegét a 77. sorszám alatti beadványában jelölte meg. A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az alperesi díjigény részletes elszámolást nem tartalmaz, az 1.146.475 forintos ügyvédi munkadíj igény eltúlzott. Ugyanakkor a felperes a 65/F/3. szám alatti iratában magasabb óradíj kikötése mellett 1.000.000 forint+Áfa, azaz 1.270.000 forint ügyvédi költségre vonatkozó megbízási szerződést csatolt. Az elsőfokú eljárásban mind a felperes, mind az alperes több nagy terjedelmű beadványt készített, amelyeknek az elkészítése, illetőleg az ellenérdekű fél beadványainak megismerése, a tárgyalásokra való felkészülés jelentős időráfordítást igényelt. Az eljárás során nyolc érdemi tárgyalásra került sor. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság által a felperes által az I.r. alperesnek fizetendő perköltség összegét az ítéltábla nem találta eltúlzottnak.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A csatlakozó fellebbezés illetékét az alperes hiányosan rótt le, ezért a 16.000 forint le nem rótt csatlakozó fellebbezési illeték lerovására az ítéltábla az alperest leletezés terhe mellett kötelezte (1990. évi XCIII. törvény 74.§ /1/ bekezdés, /2/ bekezdés). A másodfokú eljárásban vesztes felperes a Pp. 239. § és 78. § /1/ bekezdése alapján köteles az I.r. alperes perköltségeinek megfizetésére. Ez a csatlakozó fellebbezés 24.000 forint összegű illetéke, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ /1/, /2/, /5/ és /6/ bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel megállapított, az Áfa-t is magában foglaló 300.000 forint ügyvédi munkadíj.

Győr, 2016. évi május hó 5. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Kiadó